

Dokumentnamn

Remissvar: Låt fler forma framtiden!

Datum

2016-05-20

Diarienummer

2016.220

Adress

Kulturdepartementet, Regeringskansliet

ku.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar: Betänkandet "Låt fler forma framtiden!" (SOU 2016:5)

Tierps kommun anser att betänkandet till stor del innehåller bra bedömningar och förslag. Eftersom bedömningarna i betänkandet är rekommendationer så fokuserar kommunens remissvar på de *förslag* som framkommer i utredningen som berör kommuner.

Behålla uppdrag som fullmäktigeledamot trots flytt från kommun

Utredningens förslag är att utöka möjligheten att behålla ett uppdrag trots flytt från kommunen till att också omfatta fullmäktigeledamot. Fullmäktige ska kunna besluta att den förtroendevalde får ha kvar sina uppdrag under återstoden av mandattiden. Bakgrunden till förslaget är att flytt från kommun är den vanligaste anledningen till avhopp innan mandatperioden är slut. Framför allt bland unga som är en väldigt rörlig grupp. Den undantagsregel som finns idag gäller endast förtroendevalda som är utsedda av fullmäktige: förtroendevalda i nämnder och fullmäktigeberedningar samt revisorer, inte folkvalda till fullmäktige.

Tierps kommuns synpunkter: Tierps kommun ställer sig negativ till att en ledamot ska få behålla sitt uppdrag som fullmäktigeledamot om hen flyttar för att permanent bosätta sig i en annan kommun. Det bör endast vara möjligt att behålla sitt uppdrag när speciella omständigheter föreligger, till exempel att ledamoten flyttar till en annan kommun tillfälligt för att studera.

Förslaget i betänkandet ger möjlighet för fullmäktige i respektive kommun att besluta gällande om en förtroendevald får ha kvar sitt uppdrag under återstående tid av mandatperioden. Det behöver finnas ett regelverk på nationell nivå och inte enbart vara upp till fullmäktige att besluta i vilka fall eller om en ledamot får behålla sitt uppdrag.

Kommuninvånarna väljer vilka som ska sitta i fullmäktige. För att sitta i kommunstyrelsen eller andra nämnder krävs att en person är över 18 år och är folkbokförd i kommunen. Det krävs inte att man kandiderat till valet av fullmäktige. I praktiken skulle det, om förslaget går igenom, kunna innebära att en person kan vara invald i två kommuner samtidigt. Hen kan vara folkvald i fullmäktige i en kommun och samtidigt sitta i en nämnd i en annan kommun. Personen kan bli invald i nämnd i kommunen hen flyttat till. Vi anser att en person inte ska kunna vara politiskt aktiv i två kommuner samtidigt.

Processtöd

Kommunhus Tierp

815 80 Tierp

Besöksadress: Centralgatan 7

Telefon: 0293-21 80 00 Fax: 0293-712 54

Handläggare

Louise Pettersson

Utredningssekreterare

Telefon: 0293-21 82 38

E-post: Louise.Pettersson@tierp.se

Fullgöra förtroendeuppdrag under trygga och säkra former

Utredningen föreslår att kommunallagen ska innehålla en bestämmelse om att kommuner och landsting ska verka för att förtroendevalda ska kunna fullgöra sina uppdrag under trygga och säkra former. Detta kan för det första innebära att samtliga kommuner och landsting utser en anställd som ska vara säkerhetsansvarig och som är kontaktperson för de förtroendevalda som utsätts för hot, våld och trakasserier. Kommuner och landsting bör också ansvara för förebyggande åtgärder, vilket kan omfatta utbildning, upprättande av handlingsplaner och rutiner för att hantera inträffade händelser.

Tierps kommuns synpunkter: I en mindre kommun är det svårt att utse en säkerhetsansvarig som redan har den kompetensen. SKL och polismyndigheten behöver utgöra ett stöd för den säkerhetsansvarige och det behöver finnas tillgång till utbildnings- och kompetenshöjande insatser.

Förtroendevald ledigt från uppdrag under tidsbegränsad period

Utredningen föreslår att fullmäktige ska få besluta att en förtroendevald som fullgör sitt uppdrag på heltid eller betydande del av heltid ska få vara ledig från sitt uppdrag under en tidsbegränsad period, dock högst ett år, för att vara föräldraledig. Detsamma gäller också förtroendevald som på grund av sjukdom har nedsatt arbetsförmåga. Fullmäktige ska om ledighet beviljas besluta om hur lång tid ledigheten ska pågå och om arvode, pension och ekonomiska förmåner ska utgå under ledigheten. Fullmäktige får utse en ersättare i nämnder och styrelse för den ledige under ledighetsperioden.

Tierps kommuns synpunkter: Eftersom det inte är tvingande, utan upp till varje fullmäktige att besluta i respektive fall eller om en generell regel för sin kommun så ser vi det inte det som något negativt. Det kan vara bra att möjligheten finns.

Det man behöver fundera över här är vad det innebär att ha ett förtroendeuppdrag och om det verkligen ska eller kan likställas med ett arbete. I och med detta förslag blir det mer likställt. Som förtroendevald har man fått ett förtroendeuppdrag som man valt att ta, inte ett arbete.

Debatter i fullmäktige utan samband med annan handläggning

Utredningen föreslår att fullmäktige ska kunna hålla debatter utan samband med annan handläggning. Fullmäktigepresidiet ska kunna fatta beslut om att kalla till debatt samt om vilket eller vilka ämnen som debatten ska omfatta.

Tierps kommuns synpunkter: I Tierps kommun hålls allmänpolitiska debatter två gånger per år i samband med fullmäktiges sammanträden i juni och november. Vi har ingenting att invända mot förslaget.

Förutsättningar för invånarna att delta och framföra synpunkter inför beslut

Utredningen föreslår att fullmäktige ska verka för att medlemmarna i kommunen eller i kommun inom landstinget har förutsättningar att delta och framföra sina synpunkter inför beslut. I utredningen framkommer medborgardialog som en bra metod.

Tierps kommuns synpunkter: Tierps kommun arbetar idag en del med medborgardialoger och ser det som ett bra verktyg. Fullmäktige har antagit riktlinjer och principer för medborgardialog. Även om en medborgardialog kan ge en besparing vid införandet av beslut så måste kommunen prioritera i vilka frågor man ska hålla medborgardialog. Det finns inte resurser till att hålla så många medborgardialoger per år som man kanske skulle önska.

Folkmotion

Utredningen föreslår att ett nytt verktyg ska införas i kommunallagen för att främja dialogen mellan väljare och förtroendevalda, en möjlighet att väcka ett ärende i fullmäktige genom en folkmotion. Om en folkmotion får stöd av minst en procent av de folkbokförda i kommunen väcks motionen i fullmäktige. Invånarna har i sex månader möjlighet att stödja en folkmotion. En folkmotion bör beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att folkmotionen väcktes. Folkmotion ersätter medborgarförslag och bestämmelserna om medborgarförslag ska upphävas. Enligt förslaget ska en nationell webbplats inrättas som ska tillhandahålla formulär för att registrera folkinitiativ och folkmotioner och för att underteckna initiativ eller motioner med e-legitimation.

Tierps kommuns synpunkter: Tierps kommun ställer sig negativa till att införandet av folkmotion är tvingande för alla kommuner. Det måste vara upp till varje kommun att själv få avgöra vilken metod man vill tillämpa för att främja dialogen mellan väljare och förtroendevalda. En tvingande lagstiftning om införandet av folkmotion innebär en inskränkning i den kommunala självstyrelsen.

Tierps kommun har en befolkning på 20 547 personer, för oss betyder det att 205 personer behöver skriva under folkmotionen för att den ska behandlas. Tierps kommun tycker att stöd från 1 procent av medborgarna är en för låg gräns.

Om förslaget gällande folkmotion genomförs är en förutsättning att en nationell webbplats öppnas och att man gör det möjligt att samla in underskrifter via internet. Om inte så kommer det krävas mycket resurser av den kommunala administrationen. Den nationella webbplatsen måste vara enkel att använda så folk i första hand väljer att använda den istället för namnsamlingar på papper. Hos kommuner som idag inte använder sig av medborgarförslag, som Tierp, skulle införandet av folkinitiativ medföra administrativa merkostnader.

Om folkmotion införs behövs det i samband med införandet tas fram informationsmaterial som kommuner kan hänvisa till och använda sig av för att informera sina invånare.

Försöksverksamhet med sänkt rösträttsålder i val till fullmäktige

Utredningen föreslår att en försöksverksamhet med sänkt rösträttsålder till 16 år genomförs vid val till kommunfullmäktige år 2018 och 2022. Försöksverksamheten ska genomföras i kommuner som efter ansökan till regeringen och beslut i fullmäktige väljer att ingå i försöksverksamheten. Försöksverksamheten ska följas upp och utvärderas av regeringen efter valet år 2022.

Tierps kommuns synpunkter: Tierps kommun har valt att inte ta ställning till om det skulle vara önskvärt med en sänkt rösträttsålder. Kommunens ställningstagande här handlar endast om försöksverksamheten.

Tierps kommun är negativ till att en försöksverksamhet genomförs. För att kandidera till kommunfullmäktige krävs att man har fyllt 18 år, det betyder att man som 16 åring inte kan bli invald och därmed inte utkrävas ansvar för politiska prioriteringar och beslut.

Bakgrund

Utredningen "Låt fler forma framtiden!" är ett betänkande av 2014 års Demokratiutredning - Delaktighet och jämlikt inflytande. 2014 års Demokratiutrednings uppdrag var att utreda hur engagemanget inom den representativa demokratin kan öka och breddas och hur individens möjligheter till delaktighet i och inflytande över det politiska beslutsfattandet mellan de allmänna valen kan stärkas. I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet.

Bengt-Olov Eriksson
Kommunstyrelsens ordförande

Tierps kommun